

NOVINE

Pobožen, družbeni, pismeni list za vogrsko slovence.

PRIHÁJA VSAKO NEDELO.

Cena Novin je na leto :
 Doma 3 K.
 v Ameriko 6 K.
 za naročnike Marijinoga lista, če se jih več na
 eden naslov pošila, doma 2 K.
 v Ameriko vsakomni na njegov naslov 5 K.
 Cena ednoga falata je domá za naročnike Marijinoga
 lista 4 filere, za nenaročnike 6 filerov.

Dobijo se
 Novine, Marijin list i Kalendar Srea Jezušovoga pri
KLEKL JOŽEFI,
 vpok. pleb. v Čerensovcih,
 Cseröld, Zalamegye. Naročnina i dopisi se tudi k tomu
 moro pošilati.

Cena Novin z Marijinim listom i Kalendarom Srea
 Jezušovoga vküp je na leto :
 domá, če za več naročnikov na eden naslov se
 pošilajo 4 K.
 če samo za ednoga 5 K.
 v Ameriko vsakomni naročniki na njegov lasten
 naslov 8 K.

„Vsáki, ki vás morí, bode štímao, ka Bogi slúžbo včíní.“

— Ján. XV. —

Že je na toj poti svet. Ščem pisati: na toj poti je bio vsikdár.

Nájprle so Israelci preganjali kršćenike, posebno pa njihove dühovnike z tem zrokom, ka njihove stáre vere ne poštújejo pa nova glásijo. Kristuš sam je za to mro pred ljudmi, či li ka je večkrat pitao neprijátele: „Što me obsodi z vás krivice?“ Obdržao je vsa, včio je vsa, štera je Bog zapovedao, včio je nás, naj bože zapovedi držimo i glásimo pa med tem je zrok preganjanja vu vústaj neprijátelov li vsikdár té eden, ka smo krivični!

Rimlanci so milijone krišćenikov spoklali z toga zroka, ka krivico glásijo i širijo. Na angležko zemlo je tristo let ne smeo katoličanski dühovnik, ár so pravili, ka krivico glási. Taljánje so z tem zrokom včinolli rimskoga pápo za roba, v Mexiki zdaj kolejo na kúpe kršćenike, njihove dühovnike i nüne tudi z tem zrokom, ka prej krivico glásijo pa med ljudmi nemirovčino širijo.

Pa kak je tá reč lažliva bila pri Kristušovom preganjanji, tak je tudi v vsej preganja njaj sledkar. Dobro nam je znáno, prijátelom i neprijátelom, ka so Jezúša ne za volo krivice sodili, nego záto, ár „ka mo s tem človekom, vsi ljudjé za njim idejo,“ to je bio njihov guč pa ovo drügo, z kem so si krívi sod podpirali je samo zmišlena láž bila za zrok soda.

Pa tak je tudi v drügi časaj. Kristuš sám právi: „Düh Svéti bode svedočanstvo činio od mené: i ví te svedočili, ár ste od začétká z menom.“ Ki verje reči sv. pisma, on si naj pre-mišláva malo: Apoštolje, šteri so od začétká z njim bili ino poslušali návuk

pravice pri njem, so spomorjeni z tem zrokom, ka krivico glásijo. Jezuš njim naprepove, ka do od pravice svedočili, oni bi pa krivico glásili? Jezuš njim na drügom mesti obeča: „Jas sam z vami do konca sveta,“ pa je že za njihovoga žítka povrgeo, ka so več ne znali ka je pravica? Ki to trdi, on blázni.

Ne to je zrok zdaj tudi preganjanja dühovnikov, sv. materecérkve i vernih kršćenikov! Z cela drügo.

Povedali so že farizeušje právi zrok: „Vsi ljudjé za njim idejo.“ Šatan pa toga ne more trpeti. Kak de njegov pekeo pun, či do vsi ljudjé za Kristušom šli? Kak on stráh vzeme Bogá (záto, ka ga šatan ešče izda ščé stráh vzéti), či pekeo prázen ostáne? V Mexiki že dugo stála právda, poleg štere je dühovnik ne smeo na cesto stopiti v dühovniškoj obleki. Pa zakaj? Ár, so pravili, to v nemirovnost správi ljudi, či vidijo reverendo i dühovniški koler! Pa či mo pitali, koga správi to v nemirovnost, vam z domáče dogodbe lahko povem: Idem po svojoj vési pa vidim kúp dečkov na križopotji. Kda me ovárajó, se oglási eden: „Plivánuš idejo.“ Pa tiho grátajó vsi, ništerni nesláno glédajó okoli sebé, drügi pa predrzno malo erdéči svojemi dühovniki v oči pa či bi malo pozvedávao, bi hitro zvedo, ka so guči tü božni bili, glasen smej, šteroga sam ozdáleč čüo je bio grehšen ino zdaj čüti vsaki, ka nikaj ne prav okoli njega, samo požalúvánje pa nakanenje pobolšanja njemi falí. Nikda sam šo — že dugo let — na plesišče glédát, ár sam mimo pot meo od teškoga beteznika domo pa so vsi razbežali brezi toga, ka bi jas kaj pravo. Za to sam se hitro obrno ino sam šo dale svojo pot. Ne sam naine nakano plášiti nikoga. Liki splášila je njé njihova božna dühšnavest.

Telko dojde, ka vsaki zarazmi, ka je to za nemirovčine, štero dühovnicje delajó. To je tista nemirovčina štera je nastánola v Herodeši, kda njemi je sv. Ivan krstiteo pravo: „Nesmeš meí žené brata tvojega.“

Tá nemirovčina bi mogla vsakomni na dühševen hasek slúžiti, da pa ki nešče povrži poti greha, od njega stojí reč sv. pisma: „Hüdoben neima mira.“ Pa si te v svojem nemíri tak misli: „Šo bom, za právim vnoga, ki je zrok mojega nemirá“ ino pozábi, ka de te ešče menje mira meo.

Po toj poti pridejó národje tak daleč, ka v svojoj sleposti preganjajó one, ki je z rečjov i z glédóm na dobro včijo, mislijo mír napraviti pa napravijo boj, ár so odišli z poti pravice, so odürjávali pravico, so vmorili one, ki so glásili pravico, dokeč je boža roka ne pokaštiga.

Vsaki med nami naj lübi pravico, naj se je močno drži pa nam pravica občuva dühševen mir našega srca ino nam spravi nevkanjliivo vüpanje zveličanja.

Bojna.

Zmaga na našoj stráni. Rus beži od Karpatov, nemeč se v Kurlandi približáva Rigi i je že od toga guč, da francozi Ypern mesto nemcom do rok pústijó, za šterim že več mesecov ségajó.

Na morji se ladje potáplajó. Edno ameriansko je nemški podmorski čun tudi potopo, i više 1000 potnikov se potopilo. Mislimo, de naših slovincov zdaj niednoga ne bilo na ladji, ár so je niti nej pústili angleži gor, da je ladja vozila v Angležko. Ladji je imé bilo *Lusitania* i je bila edna tih najbistrejših. Dober Bog nam naj okrajša té nesreče čem hitrej.

Važnejša poročila z bojišč so sledeča:

Zmáge v Galiciji. Z božov pomočjov zmagovito idejo naprej naše čete. Zevzétih rusov je dozdej 100 jezér. Pri Dukli so pot rusom naše čete zaprle. *Dukla* i *Tarnow* sta v naših rokáh. Pri pregánjanji rusov so naše čete zaplenile do 70 topov. Rusi strahovito bežijo, proti Przemyslui se mičejo.

Na Srbskom so naši pri Belgradi z možari razstrelili francozke teške morske štúke.

Pri Ostrom vrhi v Galiciji so naši ruski napad sijajno odbili, 1300 lúdih vlovili i več stotnij z strelanjom vničili.

Na Polskoruskom od *Sadowa* na jug so nemci ruse pobili i 1500 rusov vlovili. Rávno tak je obhodo ruski napad pri *Prasnisi*, *Kalwarji* i *Augostowi*, kde so rusi 520 vjétnikov zgúbili.

Vlovleni ruski regementi. V *Beskidah* so naši obkolili ruski regemente, generala i več jezér lúdih vlovili i zaplenili vnogo strliva.

Rusi so povrgli županijo Sáros. V toj županiji so rusi dozdej meli 85 občin zasedenih, zdaj so povrgli vse. Artim Mihála dúhovnika, bivsega državnoga poslanca so rusi z sebov odvlekli.

Potoplena amerikska ládja. *Lusitania* ládja, štera sliši družbi *Cunard*, je dobila torpedski strláj i se je potopila. Potnikov je na ladji 1900 bilo, 600 jih je rešenih. Ládja je plavala z Amerike. *Vanderbilt* milijonar se brš túdi vtopo.

V Dardanelah zavézniki ne morejo naprej. Z azijskoga obrežja so po-

polnoma odbiti i se še samo na *Gallipolskom* polotoki nahajajo.

Nemci v Libau-i. Nemci so zevzéli mesto *Libau* v *Kurlandi* i vlovili tú 1600 vojakov, zaplenili 12 topov i 4 strojne puške.

Krosno je naš. Naše čete so prekoračile reko *Wyslok* i zevzéle mesto *Krosno*.

Rusi bežijo z Vogrskoga. Tisti máli rob *Vogrskoga*, za šteroga doblenjé so stojezere rusi žrtvovali, zdaj nagloma pometávajo i bežijo v Galicijo. V *Sáros* županiji po 128 dnévnóm ruskom ladanji več ne ga rusov.

V Zemplén županiji túdi ne več rusov. Odbežali so, naj je naše čete ne obkolijo i ne vlovijo. Vse se pašči nazaj v Galicijo, kde bo odločilna bitka, po šteroj, kak se vúpamo, mi kak zmagovalci sklenemo mir z našimi sovražniki. Dobro Srce *Jezušovo* nam ga prinesí kem hitrej.

Brzojav našega apoštolskoga krala o priliki naše zmage v *Zahodnoj Galiciji* do velikoga kneza, *Miroslava* vojáškoga nadpoveljnika poslan se etak glasi: „*Pod vašim vrohovnim poveljništvom združene Austro-Vogrške i nemške vojne moči so z svojim nepremagljivim napadom v Zahodnoj Galiciji odtirali vitezskoga sovražnika, vnogo vlovencov zadobile, i brez računa strliva zaplenile. Nova slava je sedla, na vaše zastave. Z toplov zahvalnostjov mislim na jáke, pobratene, vzajemne čete, z občudovanjom gléda domovina na svoje sine. Vam, nadpoveljniki vojske, Mackenseni, vodilnomi polkovniki, vsem vojvodom od najvišjega do najnižjega i vsem junaškim vojakom se z celoga*

srca zahvalim i vas zavúpam, da te moje reči pred celov vojskov razglasite.“

Nemški casar, *Viljem* odpotúje na galicijsko bojišče, naj pogledne zmágovite boje naših i svojih vojakov.

Pri Yperni angleži ne moro nemce vzdržati i se pomikavajo nazaj. Nemci so vlovili više 2000 francozov i zaplenili 2 topova i vnogo strojnih pušk.

Nemci pred Grodnóm. Nemci so se páli približali do trdnjave *Grodno*, i jo obstrlávajo.

Nemci v Kurlandi. Nemci ne najdejo skoro nikše ruske protisile v *Kurlandi*, v ednoj nemškoga prebivalstva ruskoj pokrajini i zato so že blúzi pri *Riga* mestu, daleč notri kre morja, štero mesto če zasedejo, je cela pokrajina *Kurlandska* v njuvih rokaj i tam stanúvajoči nemci je bodi gotovo podpirali i kak osvoboditele svoje pozdrávlali, pišejo edne švedske novine.

Kakše topove májo nemci? Na *Francozkom* bojišči májo topove z širinov cevi 38 cm. Tei štúki májo 20 metrov dugo cev, edna krugla, štero vóstrlijo, má 750 kil i 37 kilometrov daleč nosijo.

Obstrelávanje Reimsa. Lepo francozko mesto *Reims* dosta trpi od nemškoga obstrelavanjo 4—500 granatov spadne na den v mesto; kvára je na milijone, a lúdih je malo spokláníh, ár so većinoma podpivnicah skriti.

Potopljene ladje. Nemški podmorski čun je potopo angleško *Recruit* ladjo, angleške vojne ládje pa dve nemškivi predstražnivi ladji. — Nemški obrežni štúki so nadale potopili angleško torpedsko ládjo *Maiori*.

Moja žela.

Kak ftica na gnjezdo
Tak sili domo
Srcé moje revno
Vzemelsko nebo.

Tá daleč mi sili,
Gde Múra tečé,
Gde oča, gde mati,
Gde rod moj živé.

Žele mili na pole,
Gde rožce cveto;
Zeles mi v on gozd,
Gde ftički pojo.

Le silim na on kraj,
Gde zvon naš zvoní,
Gde pesem slovenska
Tak milo doni.

Mirosláv.

Muzika bojišča.

Pod tem napisom piše v „*Alkotmány*“-i *Persian* *Ádám* svoja opazila na bojnom poli, kak nasledúje:

Na bojnom poli je vse poseleno. Načiše so tam trate, načiše poti, drugi je zrak, načiše so tužne hiže, vesnice i mesta pa načiši so túdi lúdjé. Pa té poseben pogled človeka se tam začne, kde prvi leseni križ ovára kre grabe. Zaprva sam tak mislo, ka je to vse samo moje čútenje, ali sledkar sam se zago-

tovo, ka oficer i prosti, vsaki drugi pogléd dobi ne pri prvój bojnoj liniji, nego pri prvóm križi zakopanéh vojakov. Tú zamukne pesem, tú se strsnéjo lúdjé, tú nikaj vóspádne z srcá i misli človeka, ka ga je dozdej gíbaló, ka njemi je pesem, norijo i smej začaralo na vústa.

Pa potom se nikše novo, dozdej nepoznáno čútenje zoseli v srcé: ne stráh, ne pobitost, nego nikša neskončno velika, smrtna restnost, z šterov lepo mesto má batrivnost ino resna bojna prevzetnost. Je potom túdi norija pa dobra vola, samo ka druga, ovačša. Pa kak se nam čútenja premenijo, tak túdi okolščino našo z drugimi očmi glédamo. Takša dela so nam tú zanimíva, za š'era smo dozdej ne málali, pa ka nas je prle brigalo, zdaj neima za nás pomena. Novo srcé, novo oko i novo vúho dobí tú človek.

Tjedne dni sam tlačo polí vojske pa mi je že ne bilo več nikaj novoga z toga groznoga opúščenjá. Oči so se mi privadile mrtvecem, goréčim vesnicam, nevoli i trpljenji, štera se v najvékšoj premenlivosti kážejo tú. Spoznao sam túdi različne gláse boja, ali celoga boja grozno igro sam gori v Galiciji spoznao v svojoj popunój strahovitnosti.

V T-ji sam počivao z mojim oddelkom. Z groznim bitjom smo prišli prek dvoje sotine *karpatov*. Zaslúžili smo si počinek, šteri je na dvá dni bio namenjeni, samo ka so nam ga rusi ne voščili. Kak so nas motili, ne slisi sem, zadosta je, ka je zapoved prišla:

— Ob pol trej ide celi polk!

V Galiciji je na dvoriščaj *jeličovje*, kak prinas *akácija*, ali *lipa*. Vsaki oddelek si je natrgao, zeléno *jeličovo* veje pa je na poti za vsakov makovov mokro blatnov vojaškov *kappov* bila zeléna veka *jaličova*.

Gori smo se postavili po cesti, ali iti smo šče ne smeli. Pred nami so poslali na svojo pot krvoločne zverine boja: teške *Haubitze* (nájvékše štúke). Odišli so pred nami pa kda smo mí po 26 vór mašeranjí prišli do mesta, so oni že začnoli svoje delo.

V₂ doli *Dnjester* reke smo bilí, šteri je tú, za volo kolobara vodé takši, kak *koteo*. Od vseh stránih bregovje pa za najviššim bregom pri drugoj kolabári reke edno mesto, na štero gledoč smo dobili zapoved, naj je obzememo. Po doli smo ne mogli dale, ár je vrh brega bio v ruskih rokaj. Dužnost našega polka je bila obzétí breg. Znali smo, ka od nás na právo krédi stoji *F.* generališ z svojov brigadov, kí má neprijátela od stráni popádnóti, dokeč mí naravnoč idemo proti njemi.

Mračilo se je. Prle modri bregovje so zdaj čarni grátali, obrís bližnje vesnice se je stemno. Čakali smo gibóče kúhinje, pa so dečki za vso silo v čajkaj *krumple* kúhali. Máli *agnjeci* so se naložili med *kaménjom* pa okoli vsakoga ognja 9—10 vojakov. Z punih plúč so pihali ogenj pa je od zamázanih *krumplov* čarna voda pomali vrela. Što bi na bojišči ešče *krumple* prao! *Skúhane* *krumple* je ne trbelo vópobirati z vodé, samo čajko so obrnoli naopak na *kaménje*. Malo so jo olúpali

Dom i svet.

Tožba delavcov. Pod vojaškov pazkov delajoči železo-težaki so tožbo vložili pred ministra, proti delodávcom, ka njim tei plačo vsikdar pomenjšavajo. Delodavci se moro ostro pokaštigati, če se tožba za opravičeno spozna.

Kitajsko i Japonsko. Japonsko je ultimat poslalo do kitajske vlade, v šterom se proti z bojnov, če bi ta njegove zahteve ne spunila. Kitajska vlada je ultimat nej odklonila. Boj med dvema državama bo tak brščas izogiben.

Taljansko. V Guarloi so taljanje obslužavali Garibaldijov spomin, kda so njegov steber dáli gorpostaviti i odkriti. D'Annunzio, glasoviten, ali neveren taljanski pesnik je vužigao v svojem govorj ljudstvo na boj proti nam. Kral i vlada sta pri slovesnosti ne bila nazoči. — Garibaldi je bio tisti ropar, ki je rimpapi vzeo njuvo državo i največ delao za zjedinjenjé taljanskoga králestva, zato ga tak slavijo prsto-zidarci celoga sveta, ki bi v tom boji, kak taljanski njuvi pristaši očevidno spoznajo, radi podrli vsaki tron i vsaki oltar, europeske države bi pa spravili v edno brezverno zvezo med sebov.

Odlikovanje našega admirala. Našemi admirali *Haus*-i je apoštolski kral prvoga reda vojni zaslužni križec z vojnim lepotičjom darüvao.

Premio za mir, tak zvano „Nobelovo mirno premio“ letos rimpapa do-bijo, zato ka so se teliko trüdili za zevvéte vojake i mir.

Plača namestnoga notariuša. Kde ne zadostuje eden notariuš v bojnóm časi nego namestnoga tüdi potrebuje občina, tam toga drugoga more občina sama pláčati poleg ministerske odredbe.

Hollandia je pri rimskoj stolici nastavila zastopništvo, to je mela de tam poslanika, ali konzula.

Tripolis, taljanska naselbina v

Afriki je nemirovna. Minister je že pooblaščen, da v celoj Tripolidi, kde mohamedanci prebivajo, razglasi bojno stanje i ka vojsko pomožno pošle tá. — Srbi pa rusi se pa nekaj pogajajo z taljanom pod vodstvom angleškoga veleposlanca Rennel Roda. Znašim poslanikom je tüdi mela taljanska vlada tanačivanje.

V Austriji novi nabor ali štelinga bo za tiste, ki so od l. 1878 do 1894 dužni bili pod nabor stopiti, ár so praj vnogi zdravi ne za pripravne spoznáni. — Prinas ne bo novi nabor, je minister naš izrazo.

Taljani nabiti v Tripolisi. Mohamedanci so taljane nabili v Tripolisi, zato ka so se arabci, podložniki taljanski, vstásom pridružili. Ranjenih je do 500.

Glási.

Szombathelyski bogoslovci letos za volo bojnoga vremena malo prle dokončajo šolsko leto, kak návadno pa Ivanščeka 4-ga razidejo vsaki na svoj dom. Z štrtoletnih de jih pa Ivanščeka 12-ga posvečeni za méšnike. Med njimi se nahája eden slovenec, Hauko Jožef z tišinske fare rojeni v Frankovci. Slovensko lüstvo pá dobi ednoga mládoga oskrbitela, ki de se z novimi močmi trüdio za njega düševni blagor. Tišinska fara pa — štera je že telko dobrih popov dála sv. matericérkvi — de znova mela lepo slovesnost. Dén nove-meše kesnej tüdj oznánimo v „Novinaj“ naj se jih kam več vdeleži novoméšnikovoga blogoslova.

Črnelavski ciganje so na vse kraje kradnoli. Ednoga, po imeni Horvat Števana so žandarje strelili, kda je z pajdáši vréd z radgonske tolvajije tiran v begi iskao rešenje i naleto na strážo žandarsko.

Tabor za zevzetnike delajo v Zalaegerszegi. 20 jezer vlovencov bo mesto melo v njem. Edno fali samo, ka ne morejo dobre pitne vode najti.

Novi penezi bodo kovani. Desetkice i dvajščice filerske da kovati naša i austrijska vlada. Desetkice so že v promet vržene té dnéve. Z tém se odprávi nevolá zavolo drobnih penez.

Prvo sveto obhájilo v Szombathelyi. V Szombathelyi je 300 dečkecov i 300 deklinic stopilo k prvomi svetomi obhájili i po njem milo prosilo, naj bojne nesreča miné od nás.

Največ strlajov je püsto z sebé nemškoga 26-ga polka prvi top, šteri se je od začetka bojne dosehmal šest-jezerkrat od strlája zakado. — Keli-kokrat se je smrt jezdila vö ž njega!

Obtožen i zadržani je Pollák Bernát, ár je slabo slamo, seno i oves prevažao vojski. Pétdeset vagonov je pa praj dvakrat odao vojski. V Przemysl bi té mogo spraviti, i da je je tá ne moglo, je je domo, i tü ešče ednok odao vojski.

Na naše ranjence i njuve sirote v Chicagi nabrano: Po Zerdin Jožefi 521 K 25 filerov, po Lebar Jožefi pa 525 koron. Té dáre so sledéči darüvali: *z Čerensovec:* Farkas Anton 10 k., Kustec Matjaš 10 k., Tompa Štefan i žena 15 k., Horvát András 25 k., Törnar Ivan i žena 5 k., Lütar Štefan i žena 5 k., Lajnar Ivan i žena 10 k., Frank Jožef 1 k., Hozjan Martin i žena 2 k. 50 fil., Hozjan Martin i žena 2 k., 50 fil., Vinčec Matjaš 5 k., Kustec Ignác 2 k. 50 fil., Hozijan Matjaš 5 k., Žalik Janoš 2 k. 50 fil., Tompa Števan i žena 5 k., (106 K.) *Z Beltinec:* Horvat András 2 k. 50 fil. *Z Hižkovec:* Majcen Štefan i žena 2 k. *Z Odranec:* Smej Stevan 2 k. 50 fil., Antolin Mikloš 2 k. 50 fil., Maimič András 5 k., Kociper Anton 5 k., Gostan Štefan 5 k., Stanko Anton 5 k. *Z Melinec:* Sobočan Martin 2 k. 50 fil., Djura András 2 k. 50 fil., Kúzma Martin 2 k. 50 fil. (37 K.) *Z Žižkov:* Čurič Martin 1 k. 50 fil., Kral Martin 5 k., Fujs Martin i žena 5 k. (11 k. 50 fil.) *Z Hotiče:* Toplak Ivan i žena 5 k., Raduha Jožef 1 k. 25 fil., Balažic Janoš 10 k., Ba-

z poloviné pa malo solij gori pa hajdi ponjih rávno za časa, ár je kühnje ne bilo pa je prišla zapoved iti naprej v bitko.

Ne sam vpamet vzéo nikše nemirovéine. Gori, smo spostanoli. Gori, vsaki na svoje mesto. Ešče na to smo pazili, naj rende lepe vednáke bodo. Mali tanáč, glédamo mapo, kak de šlo. Z daleka topo pokanje čüti pa pá bole ostro.

— Rusi — právi nikák.

— Gránata — odgovori drugi — tak se mi vidi, ka je na pečino prišla.

Nišče se ne štúka. Klumajo, ka je tak pa tiho, brezi nemirovéine glédajogori na zosúkano brežno pot.

— Drugi bataljon naprej!

Pomali dež začne naškraplüvati. Jas v slednoj minoti dobim zapoved, naj tü ostáném, počákam za kesnjene kühnje pa menážo v prázni municijski ladaj z stvarmi za ovimi správim.

Slobo sam vzéo od ovih. Roko dam onomi, ki primeni stoji, ovim pa tak povem: Servus! Oni mi tüdi kímnejo.

Eden leutinant — veséli bečki dečko — máli klüč vrže proti meni rekoči:

Klüč od moje lade. Či pridó kola z bagažom, vzemi vö z lade za eno prgišéo teja pa prinesi za menov gori.

Dobro je, sam klumno. On je že gori na zrberji. Z prgišéo trompeto naprávi pa mi ešče ednok kriči:

— Ne pozábi! Za poldrügo vüro je spadno, bagažkola so pa drugi dén prišla.

Tmica je grátala. Z Dnjesterá so se teške

meglé zdigávale gori ino so zakrile pred menov bregé. Odzgoraj na brežnoj poti je slednji bakanč zoškripao na kámni pa je tihota nastánola okoli mené. Ešče adjutant se ja jahao kre mené ino me je opítáo, či je ne ostano što tü odspodi, kí bi mogeo tam gori biti.

— Vsi so odišli! — sam odgovoro.

— Te pa vsi! — je djao ino se je neseo za njimi. Odspodi je vodína tečene Dnjestere šumele, pa z daleka se je spoj gosteše čülo grmenje. Naednok so se samo oglásili na právo od mené gori na bregi naši štúki. Njihov glás je ostrejši bio. Rus je pravo:

— Bumm! Bumm! Bumm! Bumm! Bumm! Bumm! Bumm! Bumm! tak zamdrüгим osemkrát. Po tom pa naš šestkrát:

Pumm! Pumm! Pumm! Pumm! Pumm! Pumm!

Med káménjom se je ešče svetilo malo vogla. Sühó veje sam si nabráo, ka bisi malo naložo pa sam si te doli seo pri ognji na eden kamen. Štúki so si dale odgovarjali. Naednok so se ruski štúki bliže čüli pa je nikaj z ostrinn túljenjom letelo ober mené. Pa v tistoj minoti je se zosvetilo odspodi v doli na cesti pa je močno počilo, kak či strela vdári. Veé sam ne vido, zakrila je pred menov tmica. Zdalečine se je ropotanje kol čülo; kak či bi z práznim kolami tirao što na božnoj poti. Pomali je hitrej rogátalo, kak skrebetoaka; kak či bi najmenje dvajseti kol tiralo zandrügim. Strelanje pešákov je bilo to. To tüdi bliže ide k meni. Sledkar sam zvedo, ka je naša brigada od stráni stiskávála z tem rusa.

Tiranje kol je spoj močaeše gračüvalo, ali za pár minot je té glás tüdi zadüšo eden oster protigüča netrpéči glás:

— Pa-pa-pa-pa-pa-pa...

Strojna puška (mašinpükša) poka, klepeče, kak kakša čemérnoga jezika ženska. Po celom doli se odmevajo tej glási. Stené bregovje sem tam pošikávlejo. Ali muzika šče ne popuna. To so šče samo goslí.

Kak či bi z velikim klepáčom zandrüeim vdánila na debeli küp glažovine edna močna roka: pokajoč razleti eno sto stopájov od mené eden šrapnel. Pa za tem lajajoč leti celi roj tej bojni psov. Eden cvíli, drugi múvi. Na obrežji pri Dnjesteri granata počí med káménje. Se vüha strosi, kda počí na pečinaj pa včasi zanjim zgrmí, ka v človeki düša ztrepece: ogláso se je naš teški štúk tüdi.

Kda se oglási, se tak človeki vidi, kak či bi ga naednok po vühaj tresnoli ino spenicov v prsi vdrlí. Sapa se njemi stávi. To je vélki bobén bande. Gori v zráki šrapnellje pokajo, kak tanjerje z cina. Z pretrganím glásom leti odzgoraj streljena bomba, pa muvi kak močen lokomotiv:

— Zú! Zú! Zú!... Kak či bi mašin sopot vöpüšáo.

Pa gori v zráki visoko lečejo, vičejo, kričijo, krásčijo zbüdjene ftice logov ino polá. Vküp se zmešajo rázlične fajte pa se čüdivajo, ka je tü drugi glás, kak šumenje valov Dnjesterá: takša düšetroséča, grozna godba z svojov igrov, na štera gláse smrtni ples pléšjeo millione lüdi!

lažie Ivan 10 k., Balažie Štefan 10 k., Žalik Mihál 10 k., Lebar Ivan i žena 5 k., Horvat Mihál 5 k., Horvat Jožef 5 k., Raščan Štefan 5 k., Kotnjek Matjaš 10 k. (76 k. 25 fil.) *Od Male Nedelje*: Horvat Štefan 5 k. *Z Nedelice*: Djörkös Štefan 10 k. *Z Brezovice*: Denša Janoš i žena 10 k. *Z Čentibe*: Hozijan Janoš 7 k. 50 fil. *Z Grubišnoga Polja*: Raj Jožef 5 k. *Z Gumilic*: Hozjan Andraš 5 k. *Z Lendavskih gor*: Ropoša Florijan 5 k., Špinglar Štefan 5 k., Slivnjek Štefan 1 k. 25 fil. (53 k. 75 fil.) *Z Trnja*: Hozjan Verona, Medved Agneš; Zajcik Janoš i žena po 1 k. 25 fil., Žalik Martin, Sobočan Martin, Sobočan Janoš, Legén Jožef i žena po 5 k., Vučko Ivan, Horvat Štefan, Legén Martin po 2 k. 50 fil. (31 k. 25 fil.) *Z Vélkepolane*: Cuk Jožef, Prša Ivan, Žerdin Janoš Jajčić Štefan, Kránjec Kata i mož Žalik Martin, Žerdin Ivan i žena, Žerdin Štefan mlajši, Režonja Štefan, Gerič Štefan, Perša Štefan po 5 k., Petek Števan i žena, 7 k. 50 fil. Matjašec Matjaš 6 k. 25 fil., Žižek Marko i žena, Žižek Štefan, Hozjan Štefan i žena, Gabor Marko, Laki Jožef po 2 k. 50 fil., Prša Štefan i žena 1 k. 25 fil. (82 k. 50 fil.) *Z Mále Polane*: Djörkös Ivan 5 k., Horvat Štefan 10 k. Horvat Marko, Vuk Štefan, Hozjan Jožef, Tratnjek Jánoš, Vouri Marko i žena, Kočet Ivan po 2 k. 50 fil. (30 k.) *Z G. Bistrice*: Kreslin Štefan i žena, Kreslin Jožef, Ūtroša Ivan po 5 k., Hozjan Ignac 2 k. 50 fil., Djörrek Štefan 3 k. (20 k. 50 fil.) *Z Sr. Bistrice*: Krapec Ignac 2 k. 50 fil., Ūtroša Martin 10 k., Ūtroša Jožef, Hren Martin, Ivko Ivan, Vučko Jožef Sobočan Matjaš po 5 k. (37 k. 50 fil.) *Z D. Bistrice*: Kolariš Števan i sin, Horvat Števan, Kreslin Martin po 5 k., Lebar Andraš, Vinček Martin po 2 k. 50 fil. (20 k.) Žerdin Jožef i Spilak Štefan z Male polane i Koštric Štefan z Trnja po 5 k. (15 K.) — Po Lebar Jočefi so darivali z *Srednje Bistrice*: Špiclin Štefan, Vučko Martin, Radoha Marko, Horvat Ivan, Sobočan Ivan, Antolin Ana, Zakojč Ivan, Sobočan Matjaš, Lebar Martin po 5 K., Antolin Martin, Hren Janoš, Kreslin Štefan, Krapec Jožef, Klajderman Ivan, Markoja Anton, Bohnéc Ivan, Hrebrica Ignác, Hrebrica Štefan po 10 K., Lebar Matjaš 2 K. 50 fil., Hozjan Ivan 1 K. 25 fil. (138 K. 75 fil.) *Z Dol. Bistrice*: Vučko Andraš, Balažie Ivan, Kelenc Martin, Vučko Ivan po 5 K., Kovač Martin, Balažie Štefan, Vogrinčić Štefan po 10 K. (50 K.) *Z Bednjaja*: Šuster Jožef, Šuster Martin, Hozjan Ivan po 5 K. (15 K.) *Z Malakocije*: Djura Martin, Djura Štefan po 5 K. (10 K.) *Z Láz*: Djörrek

Anton 10 K. *Z Gumilic*: Djörkös Jožef 5 K. *Z Muraréthát*: Oblai Štefan 5 K. *Z Hrváčkoga Trgovišča*: Magista Ivan 10 K. *Z Trnja*: Hozjan Štefan, Hozjan Štefan, Šarjaš Štefan, Raščan Štefan, Tkalec Iván, Kovač Štefan, Copot Matjaš, Dorenčec Matjaš, Dorenčec Iván po 5 K. (45 k.) *Z G. Bistrice*: Horvat Janoš, Magdič Matjaš, Klajderman Ivan, Djörrek Štefan, Čizmadia Anton, Klajderman Jožef po 10 k., Ritlop Martin 1 k. 25 fil., Vučko Martin, Vučko Ivan, Vučko Martin, Grúškovnják Mihál, Vučko Štefan, Vučko Ignác, Djura Štefan, Domjan Jožef, Krampač Štefan, Pintarič Iván, Pintarič Štefan, Kohek Štefan, Ritlop Jožef, Klajderman Štefan, Graj Andraš, Graj Martin, Copot Ivan po 5 k. Jakšič Štefan 2 k. 50 fil. (148 k. 75 fil.) *Z Črensovec*: Ūtroša Štefan, Rajtar Martin po 5 k., Kikel Mihál, Károli Ivan, Frank Matjaš po 10 k., Vučko Štefan 15 k., Kovač Martin 7 k. 50 f. (62 k. 50 fil.) N. N. 25 koron.

Mestni pa vesnički prebivalci so za svoj zaslužek v zdrašnjih razmeraj jako izpostavljeni naporom, zato je pa splošna med njimi nervoznost, hitri čemerje pa razburkanost. — To pusti sled tudi na deli, nemirno postane pri človek spanje, pa se začne valovanje krvi proti glavi. Takšega hipa je za okrepčanje žircov neobhodno potreben Fellerov „Elsa-Fluid“, štiri nam prinese zdravo spanje, pomiri nam razburkano krv pa je očrsvajočega opliva pri trjavi, pri naporaj pa pri zdelanosti. — 12 glažkov pošle franko za 6 koron E. V. Feller, lekarnar, Stubica, Centrala 146 (ž. Zagreb.) — Kak bolezn vtišajoče vrastvo jako dobro služi pri raznovrstnih betegaj.

Najnovše.

Pravda je v orsačkoj hiži sklenjena proti tistim, ki vojski za drage peneze slab živež prevažajo. Ta pravda sliši nazaj gledoč vse tiste hüdodelne tržce i nike gospode, štiri so dozday v tom deli pregrešili i že v vozi čakajo zasluženo kaštigo.

V Galiciji naša vojska še sploh napraduje i tira pred seboj rusko vojsko, štira neredno pobegne i vnožino živeža, strlidbe i štukov more povržti. Več kak 50 jezér mrtvih i ranjenih rusov na bojišči ležalo. Nazaj so že vzeta mesta: *Rzezow, Dynow, Sanok*

i *Lisko*. Na zahodnom kraji so pa naši že prestopili vodo *Nida* zvano.

Nemci se v Belgiumi i na Francuškem vsepovsed s srečov vojskújejo. Po mali napredújejo na važnejših mestah. Primorji mesto *Dünkirchen* strelajo. Varoš *Ypern* se nemore že dolgo držati.

Türki se imenitno branijo. Na čarnom morji so se rusi približavali k Bosporusi, ali pred strelanjom türkova so hitro pobegnoli.

Na Talijanskem še vré; ali v slednjem časi začne malo prpústiti sovražna proti nam zburjava, i vüpati se je, da delo nepride do bojne.

Pošta.

L. I. Msl. Glas od tolvajije je že prestári; od svajlivih deklin pa naznanite vašemi dühovniki. **Dr. J. Slov.** Ka so nešterne vaše ženske zbesnele za ulanari i ka se jih ešče tei moro ogibati, je žalostno, jáko tužno delo. Drúge pomoči nej proti tem vlačúgam, kak popolnoma se jih ogibati, na nikše delo je ne zvati, brez istinske potrebe niti gučati nej na njé i dosta moliti za njé. Mogoče, ka se štira strčne ešče i pride nazaj na pravo pot. **Olaj Bára. M. Zdenci.** Naznanite prle kde i kda je mož rojen, samo tak se more goriskati. Pa en mesec če ne ga glasa, od njega, je jako krátek čas še za goriskanje. Malo potrpite, pa če se ne bo gláso, te nam dajte na znánje. **Smodiš Jožef**, rojen v Stánovci, je ranjen. Mesto, kde leži, se ne dalo zvediti. **Slovstvo.** „Višešnje“ je na Ravenskom v tistom pomeni kak se ja pisalo. „Odvišno“ je mislim bolše; odviš, odveč je v rabi. Tudi poznajo ravenci izraz: „vó cigan, vó čeden.“ itd. — na Gorickom ne pomnim da bi čüo té izraz. Je slovenski, ali ne? — Mogoče.

Od oglasov spítavajocemi naznanimo, da vredništvo za istinitost oglasov nikše odgovornosti ne prevzemo. Ne damo pa mesta takšemi oglasu, od šteroga bi zvedili, da šče ljudstvo vkaniti.

Franc Škodnik. Maierhof. Dužen si do vsehsvétcov. 1 k. 50 fil. **Joh. Moršič.** *Unter-Rakitsch.* Platito 2 k. še to leto. **Karol Jank. Taborka pošta 97.** Dobo sem peneze. Vse se opravi, kak želeš i pošlem ti tudi novine pa list.

Veliki sovražniki.

svojo pravico do obstanka.

Sovražniki človečega tela so mraz, veter, prepah, sneg, dež, itd., štiri nas skoro vsaki den napadajo v velikih vnožinaj. To je istina, ka je modra previdnost naše telo napravila odporno, samo ka se zato tem velikim sovražnikom časi li posreči, ka nas zadenejo na nezavarüvanih mestaj, tak ka nam pústijo žalosten spomin. Takši spomin nosimo večkrat v obliki kašla, zamuknjenosti, bolečin v guti, reumatičnih bolečin itd. prav drugo s seboj, či ga ne preženemo znova z Fellerovim bolečine vtišajočim „Elsa-Fluidom“.

Pri bolečinaj v guti, pri težkom požiranji, influenci, zamuknjenosti, pri dleni ali hrečkaj, pri ščegetanji v guti se je zkazalo to vrastvo jako dobro, zato ka vtišavle kašel pa raztapla hrečke. Tudi za drúge bolečine zaneslivo pomaga.

Gospon Kőröši Anton, logar v Ferencfalvi (p. Kurtya, Kr. S.) nam zdravje napriliko piše eta: „Že osem let rabim Vaš „Elsa-Fluid“ proti različnim bolečinam i težkočam, štira se pri meni kak pri logari bormeč gosto pojavljajo, pa se mam za obnovitev svojih moči pa za svoje zdravje zahvaliti samo tomi jako dobromi domačemi vrastvi.“

Zanimivo je tudi sledeče pismo: »Gda sam zgübo že vse vüpanje, mi je bilo z Vašim „Elsa-Fluidom“ mogoče odpraviti bolečine v prsaj, slabo prebavljanje, malokrvnost pa splošno onemoglost, na štiroj sam trpo že več let, pa me veseli, ka Vam morem to naznaniti. Szécsi Mihál Csataď.«

Da 12 glažkov toga preskušánoga domačega vrastva stane samo 6 K franko (to je s poštninov vred), zato bi si naj vsaki naročo pri lekarnari E. V. Feller, Stubica, Centrala 146, (županija Žagreb), ki jedini dela to vrastvo. . . beči.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomda körforgó gyorssajtóján Szombathelyen.

Boleče so küreče oči, zato je pa prava dobrotá, či je odpravimo. Človek si je pa ne sme odpravlati z nožom, zato ka njemi to zna začemeriti krv, nego je odpravimo lejko pa hitro z vrastvom, štira se zove Fellerov flajšter za küreče oko. Stane samo K 1.—, pa je preporača na jezere uradnih slugov, žandarov pa turistov kak najbolše vrastvo. — Ne bomo čütili bolečine, ne trganja v glavi, či bomo rabili Fellerov »Migrenstift«, štiri nam vtiša bolečine, nas hladi pa dobro vplive na nas. Stane samo 80 fil. — Za oči, pa za očesne bolečine preporačamo Fellerovo vodo za oči, štira vrastvo krepi oči, zabrani, ka se ne zvüžgejo pa vtiša bolečine. Glažek toga vrastva stane 1 korono. Pravo se dobi samo pri lekarnari E. V. Feller, Stubica, Centrala 146 (ž. Zagreb)

Prilüblena je čistoča pa je vsako žensko sredstvo, s šterim si v družinskom življenji, v družini pa v javnosti spravi veljavo. Čistoča lica, šinjeka pa rok se da dosegnoti pri vsakom či rabi Fellerovo mazalo za lice pa za kožo z znamenjom »Elsa«. To odstrani šplinte, píknje, piščajce, bradajice, dela kožo mejko, fino pa rožnato i je vnogo jezer žensk rabi z največšim uspehom. Človek pa naj ne rabi kakšega škodlivoga sredstva, nego si more naročiti pravo mazalo sa kožo, štira se zove »Elsa«. Eden žaloš stane K 2.— s pakivanjom; 2 žaloža K 5.— franko. Ravno tak prilüblena je Fellerova boraks žajfa (80 fil.) pa Fellerova lelija-žajfa (K 1.—), štira se dobi samo pri E. V. Feller, lekarnari, Stubica, Centrala 146. (ž. Zagreb.)